

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دانشکده پرستاری و مامایی

دفتر توسعه آموزش

اطلاعات مربوط به درس

گروه آموزشی ارائه دهنده: مامایی

نام درس: جمعیت و فرزندآوری

نوع و تعداد واحد: ۲ واحد نظری

نام مسئول درس: دکتر زهره کشاورز

مدرسین همکار: - دکتر سپیده حاجیان

پیش نیاز / هم نیاز: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی - ترم یک

روز و ساعت کلاس: سه شنبه ۱۰-۸ (از ۸ هفته دوم) - دوشنبه ۳-۱ (۸ هفته اول)

اطلاعات اساتید همکار

پست الکترونیک اساتید: s.hajian@sbmu.ac.ir

زمان و محل ملاقات: چهارشنبه ۱۰-۸ و شنبه ۱۲-۸

تلفن تماس: ۸۸۲۰۲۵۱۷

اطلاعات مسئول درس

رتبه علمی: دانشیار

رشته تحصیلی: دکترای تخصصی بهداشت باروری

محل کار: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی / دانشکده

پرستاری و مامایی / گروه مامایی

تلفن تماس: ۸۸۲۰۲۵۱۲

پست الکترونیک keshavarzzohre57@gmail.com

تاریخ آخرین ویرایش طرح درس: مرداد ۱۴۰۳

شرح درس:

هدف کلی:

هدف این درس آشنایی دانشجویان با وضعیت جمعیتی ایران و ظهور مسائل و چالش‌های جمعیت‌شناختی ایران، آینده کمی و کیفی جمعیت ایران - تغییرات سیاست‌گذاری‌های جمعیتی و اسناد مرتبط مانند سیاست‌های کلی جمعیت، سیاست‌های کلی خانواده ابلاغی مقام معظم رهبری، قانون برنامه توسعه و قانون مصوب "حمایت از خانواده و جوانی جمعیت" - جهت گیری‌های اساسی قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و تحلیل آن - فرزند پروری و تربیت فرزندان و روابط والدین، آشنایی با پیامدهای کاهش فرزندآوری، تک‌فرزندی و چالش‌های فرزندآوری - آشنایی با پیامدهای جسمی - روانی و قانونی سقط جنین (قتل جنین) برای مادر و خانواده و عاملان آن - پیامدهای پیری جمعیت می‌باشد.

اهداف اختصاصی: (توانمندی‌های مورد انتظار)

پس از پایان درس انتظار می‌رود فراگیرنده بتواند:

- ۱- جمعیت و حرکات آن، ساختمان سنی جمعیت و عوامل موثر بر ساختمان و حرکات جمعیت فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی را شرح دهد.
- ۲- چالش‌های جمعیتی ایران از دیدگاه بهداشت مادر و کودک را توضیح دهد.
- ۳- شاخص‌های جمعیتی رایج و کاربردی در حوزه بهداشت باروری را با تاکید بر میزان مرگ و میر نوزادان، کودکان، مادران در مسائل مربوط به هر سناریو و مثال مرتبط، محاسبه نماید.
- ۴- تعریف دقیقی از سیاست‌های جمعیتی را توضیح دهد.
- ۵- انواع سیاست‌های جمعیتی را باهم مقایسه نماید.
- ۳-۶- نظریات جمعیتی را با ذکر دلایل طرفداران این نظریات شرح دهد.
- ۷- علل افزایش و کاهش نرخ رشد باروری طی دهه‌های اخیر را شرح دهد.
- ۸- اهم مواد مرتبط با قانون جوانی جمعیت در معاونتها و بخش‌های مختلف وزارت بهداشت و درمان کشور را باهم مقایسه و نقد نماید.
- ۹- پیشینه‌ای از سیاست‌های تشویق موالید در ایران شرح دهد.
- ۱۰- دلایل تغییرات نرخ فرزندآوری را در ایران طی دهه‌های مختلف توضیح دهد.

رویکرد آموزشی:

حضور

روش‌های یاددهی-یادگیری مرتبط:

سخنرانی بحث در گروه کوچک پرسش و پاسخ یادگیری مبتنی بر حل -

مسأله یادگیری مبتنی بر سناریو یادگیری مبتنی بر ارائه پروژه سایر (پرید):

سرفصل و تقویم ارائه درس

شماره جلسه	سرفصل	روش یاددهی-یادگیری	تاریخ جلسه	مدرس
۱	نقش ماما در جمعیت و فرزندآوری	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	1403/7/2	دکتر کشاورز
۲	سیاست‌های جمعیتی کشور از قدیم تا کنون و تحلیل آن، مقایسه با کشورهای دیگر	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۷/۹	دکتر کشاورز
۳	مروری بر طرح جوانی جمعیت	سخنرانی برنامه ریزی شده / حل مسأله / پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۷/۱۶	دکتر کشاورز
۴	ترجیح جنسی و تاثیر آن بر جمعیت	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۷/۲۳	دکتر کشاورز
۵	مهاجرت به کلان شهرها	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۷/۳۰	دکتر کشاورز
۶	نگاهی به فرزندآوری در ایران مبتنی بر شواهد و مقالات	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۸/۷	دکتر کشاورز

دکتر کشاورز	۱۴۰۳/۸/۱۴	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	جمعیت در وضعیت بحرانیها (جنگ، بلاایای طبیعی و...)	۷
دکتر کشاورز	۱۴۰۳/۸/۲۱	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	بارداری در دو سرطیف سنی، نگاهی به جمعیت از منظر سلامت	۸
دکتر حاجیان	۱۴۰۳/۸/۲۸	سخنرانی برنامه ریزی شده / حل مساله / پرسش و پاسخ	مفاهیم جمعیت، چرخه های جمعیتی، ساختمان جمعیت و عوامل موثر بر ساختمان و حرکات جمعیت، ساختار و انواع خانواده	۹
دکتر حاجیان	۱۴۰۳/۹/۵	سخنرانی برنامه ریزی شده / حل مساله / پرسش و پاسخ	محاسبات شاخص های جمعیتی رایج و کاربردی در حوزه بهداشت باروری	۱۰
دکتر کشاورز	۱۴۰۳/۹/۱۲	سخنرانی برنامه ریزی شده / حل مساله / پرسش و پاسخ	تعاریف و نقد سیاستها و نظریات جمعیتی، دلایل طرفداران این نظریات	۱۱
دکتر حاجیان	۱۴۰۳/۹/۱۹	سخنرانی برنامه ریزی شده / حل مساله / پرسش و پاسخ	علل افزایش و کاهش نرخ رشد باروری طی دهه های اخیر با تاکید بر پیشینه سیاستهای جمعیتی کشور	۱۲
دکتر حاجیان	۱۴۰۳/۹/۲۶	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	اهم مواد مرتبط با قانون جوانی جمعیت در معاونتها و بخشهای مختلف وزارت بهداشت و درمان کشور	۱۳
دکتر حاجیان	۱۴۰۳/۱۰/۳	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	فرزندپروری از دیدگاه قرآن، ائمه اطهار و نهج البلاغه	۱۴
دکتر حاجیان	۱۴۰۳/۱۰/۱۰	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	چالشهای جمعیتی با محوریت مسائل قانونی، شرعی، عاطفی سقط جنین	۱۵
دکتر حاجیان	۱۴۰۳/۱۰/۱۷	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	تهدید کننده ها و مخاطرات سیستم باروری و تولید مثلی	۱۶
دکتر حاجیان	۱۴۰۳/۱۰/۲۴	سخنرانی برنامه ریزی شده / بحث گروهی / پرسش و پاسخ	مقایسه سیاستهای تشویقی کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته و نقش انها بر پیامدهای جمعیتی کشورها	۱۷

انتظارات از دانشجو/قوانین دوره:

- حضور مداوم و منظم در کلاس.
- مشارکت در بحث های گروهی و پرسش و پاسخ های کلاسی
- ارائه طرح درس و کنفرانس مربوط به آن برای یک جلسه ۴۵ دقیقه ای
- شرکت در آزمون پایان ترم

روش ارزشیابی:

- ارزیابی تکوینی
- ارزیابی تراکمی

ردیف	روش ارزشیابی	سهم روش در نمره نهایی دانشجو
۱	حضور فعال و مداوم در کلاس/ مشارکت در بحث ها و پرسش و پاسخ ها ارائه	۳۰ درصد
۲	امتحان پایان ترم	۷۰ درصد

منابع درس: (آخرین ویرایش)

- ۱- جمعیت: مقدمه‌ای بر مفاهیم و موضوعات. تالیف جان رابرت ویسک. ترجمه الهه میرزایی. نشر موسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور. ۱۳۹۶
- ۲- مبانی جمعیت شناسی. تالیف مهدی امانی. نشر سمت. ۱۳۹۴.
- ۳- سیاست‌های جمعیتی جهان. نویسنده: جان می. ترجمه یعقوب فروتن موسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور. ۱۳۹۸.
- ۴- متن قانون و دستورالعمل های اجرایی " حمایت از خانواده و جوانی جمعیت ". چاپ مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی.